

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 625/2023 cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-2026

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Autorul proiectului hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 625/2023 cu privire la aprobarea Programului național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2023-2026 este Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul este elaborat în temeiul art. 5 lit. a) și art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, precum și în vederea executării prevederilor Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice pentru anii 2023 - 2030 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 71/2023. Programul național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2023 - 2026 este un document de politici pe termen mediu, elaborat pentru stabilirea priorităților în domeniul achizițiilor publice, precum și întru implementarea Strategiei de dezvoltare a managementului finanțelor publice aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 71/2023, orientate ca răspuns și pentru susținerea politicilor și strategiilor naționale de dezvoltare. Programul este aliniat cu obiectivele Agendei de Dezvoltare Durabile 2030 pe care Republica Moldova, în anul 2015, s-a angajat să le pună în aplicare. La fel, Programul contribuie la implementarea obiectivelor Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, tangențiale domeniului achizițiilor. Prioritățile trasate la capitolul „Finanțe” al Programului de activitate a Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană” și obiectivul general nr. 7 „Asigurarea unei guvernări eficiente, incluzive și transparente” din Planul național de dezvoltare 2023 - 2025 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 89/2023 sunt reflectate în Program. Scopul Programului este axat pe stabilirea liniilor de acțiune în vederea dezvoltării unui sistem performant de achiziții publice capabil să furnizeze „valoare pentru bani” în utilizarea fondurilor publice. Programul vine cu o abordare sistemică, bazată pe un cadru logic de intervenție bine definit în dezvoltarea sistemului de achiziții publice.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În urma analizei gradului de implementare a Planului de acțiuni aferent Programului național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice pentru anii 2023 - 2026, au fost identificate mai multe provocări care afectează eficiența și aplicabilitatea documentului strategic. O parte dintre acțiunile planificate necesită revizuirea termenelor de realizare și/sau reformularea acestora, dat fiind faptul că implementarea lor este influențată de următorii factori: - modificările cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice; - ajustările necesare în contextul cerințelor și recomandărilor Comisiei Uniunii Europene în procesul de evaluare a gradului de pregătire pentru aderare; - disponibilitatea finanțării externe și a suportului oferit de partenerii de dezvoltare, esențial pentru realizarea unor acțiuni complexe, inclusiv cele ce vizează digitalizarea proceselor și consolidarea capacităților instituționale. Totodată, în contextul angajamentelor asumate în cadrul reuniunii de screening bilateral cu Comisia Europeană, a devenit evidentă necesitatea ajustării Programului pentru a asigura o mai bună corelare cu documentele strategice naționale recente, în special cu

Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2025 - 2029, precum și Agenda de Reformă aferentă Planului de Creștere al Republicii Moldova 2025 - 2027.

În același timp, revizuirea termenelor prevăzute în Program se impune și pentru a asigura alinierea acestora la sarcinile și termenele stabilite prin Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 841/2024.

În acest context, devine necesară modificarea Programului național de dezvoltare a sistemului de achiziții publice, astfel încât acesta să reflecte noile realități și priorități strategice, contribuind la consolidarea funcționalității, predictibilității și alinierii sistemului național la standardele europene.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Modificările propuse prin prezentul proiect de hotărâre a Guvernului vizează, în principal extinderea termenului de implementare a Programului. În acest context, Planul de acțiuni a fost actualizat, fiind revizuite termenele pentru realizarea obiectivelor specifice, raportarea progresului și evaluarea finală a activităților, în conformitate cu noul cadru de referință. De asemenea, au fost introduse costurile aferente acțiunilor finanțate din bugetul de stat, cât și, revizuite cele acoperite din surse de asistență externă. În urma reevaluării necesităților, unele acțiuni au fost incluse, altele excluse sau comasate, pentru a reflecta condițiile actuale de implementare ale Programului.

Elementele esențiale ale proiectului includ modificarea perioadei de implementare a Programului, prin înlocuirea sintagmei „pentru anii 2023 - 2026” cu „pentru anii 2023 - 2027” pe întreg parcursul textului Hotărârii Guvernului și al Programului propriu-zis. Totodată, sunt vizate modificări punctuale la nivelul punctelor 58, 63, 64, 65 și 80 din Program, care includ actualizarea termenelor de inițiere și finalizare a unor acțiuni, respectiv ajustarea valorilor țintă pentru indicatorii prevăzuți în Tabelul 1.

În cadrul obiectivului specific 1, privind armonizarea legislației în domeniul achizițiilor publice la acquis-ul Uniunii Europene, se propune continuarea ajustării cadrului normativ, având în vedere caracterul dinamic al acestuia și influențele exercitate de legislația și recomandările Uniunii Europene. Acțiunile planificate presupun intervenții continue, fiind necesare pentru menținerea conformității cu standardele europene și pentru îmbunătățirea clarității și aplicabilității cadrului legislativ. În cadrul acestui obiectiv, mai multe subacțiuni au fost reprogramate, una a fost exclusă, iar o acțiune nouă a fost introdusă, dedicată ajustării cadrului normativ secundar.

În ceea ce privește obiectivul specific 2, referitor la reengineering-ul sistemului electronic de achiziții publice, modificările propuse vizează replanificarea perioadei de implementare a activităților aferente pentru intervalul 2025 - 2027. Deși nu au fost operate excluderi sau completări de acțiuni, toate subacțiunile au fost replanificate. Implementarea acestui obiectiv este condiționată de sprijinul financiar extern acordat de Banca Mondială, iar demararea efectivă a activităților depinde de semnarea și ratificarea Acordului de Grant dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Proiectul hotărârii Guvernului pentru ratificarea Acordului urmează să fie aprobat în trimestrul II al anului 2025.

În cadrul obiectivului specific 3, privind crearea unui sistem integral de achiziții, accentul a fost pus pe susținerea implementării prin asistență tehnică oferită de partenerii de dezvoltare, în special prin proiectul GIZ „Administrație publică atractivă și eficientă din Republica Moldova”. Acțiunile vizează clarificarea rolurilor instituționale la nivel strategic, tactic și operațional, dezvoltarea mecanismelor de monitorizare, instruirea personalului și promovarea achizițiilor strategice. Din cauza lipsei asistenței externe identificate la timp, termenul de implementare a subacțiunilor a fost prelungit. În plus, în urma unei reevaluări a contextului actual și a priorităților reale, anumite subacțiuni au fost

excluse, acestea nefiind considerate necesare în condițiile prezente. Obiectivul specific 4, referitor la promovarea politicii unitare și realizarea achizițiilor în condiții de eficiență economică și socială a suferit modificări semnificative, ca urmare a imposibilității implementării unor acțiuni planificate în lipsa suportului extern necesar. Obiectivul, de asemenea, urmează a fi realizat cu sprijinul financiar al Băncii Mondiale, în baza Acordului de Grant dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Întrucât proiectul hotărârii Guvernului privind ratificarea Acordului nu a fost încă aprobat, demararea activităților aferente a fost întârziată. În consecință, o parte din activitățile planificate în cadrul obiectivului au fost reprogramate pentru o etapă ulterioară, altele au fost excluse din Planul de acțiuni revizuit, iar unele au fost comasate, în funcție de fezabilitatea implementării acestora în condițiile actuale și de necesitatea optimizării procesului de realizare a obiectivului. Obiectivul specific 5 are în vedere dezvoltarea, consolidarea capacităților și profesionalizarea personalului responsabil de achiziții publice. Acțiunile care vizau identificarea, definirea abilităților și competențelor necesare pentru exercitarea funcțiilor în domeniul achizițiilor publice, precum și elaborarea documentului-cadru al competențelor, urmau să fie realizate cu sprijinul asistenței externe. Astfel, în absența sprijinului extern, activitățile planificate nu au putut fi inițiate, ceea ce a impus revizuirea corespunzătoare a planului de acțiuni. Modificările operate sunt prezentate în detaliu în Tabelul comparativ, care evidențiază diferențele dintre prevederile inițiale ale Programului și noile ajustări propuse.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
În procesul de elaborare a proiectului nu au fost aplicate alte opțiuni alternative, întrucât, lipsa intervenției va cauza neconcordanțe între cadrul strategic actual și noile priorități strategice stabilite la nivel național.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Modificarea Programului va asigura alinierea cadrului normativ cu prioritățile strategice naționale și europene, îmbunătățind eficiența administrației publice, consolidând transparența și încrederea cetățenilor în modul în care sunt gestionate fondurile publice.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni revizuit presupune utilizarea atât a resurselor bugetare cât și a surselor de finanțare externă. Costurile acoperite din bugetul de stat sunt estimate la 6 371,33 mii lei, conform angajamentelor existente în cadrul Hotărârii Guvernului nr. 625/2023. În contextul elaborării Cadrului Bugetar pe Termen Mediu pentru anii 2026 - 2028, au fost înaintate propuneri de cheltuieli în valoare de 356,9 mii lei, necesar pentru implementarea sistemului de certificare destinat specialiștilor în achiziții publice/sectoriale. Totodată, au fost deja identificate surse externe de finanțare în valoare de 65 640,00 mii lei, iar pentru o serie de acțiuni este necesară atragerea de asistență externă estimată la 19 491,19 mii lei, care se află în prezent în proces de identificare.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil
4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Întru respectarea prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și ale Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării proiectului pe pagina web a ministerului (www.mf.gov.md), secțiunea – Transparența decizională pe data de 04.04.2025, https://mf.gov.md/ro/content/proiectul-pentru-modificarea-hg-nr625-din-30082023-cu-privire-la-aprobarea-programului .
7. Concluziile expertizelor
Proiectul Hotărârii Guvernului, conform prevederilor art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, va fi remis Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei juridice și anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Implementarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului nu necesită modificarea altor acte normative. Proiectul a fost elaborat în corespundere cu prevederile legale și este în concordanță cu cadrul normativ național.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Întreprinderea a careva măsuri pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ nu este necesară.

Ministru

Victoria BELOUS